

Председник Србије Александар Вучић је на седници Савета безбедности УН посвећеној стању на Косову и Метохији рекао да је прошло 11 година од потписивања Бриселског споразума, а да ЗСО још није формирана. Указао је да власти у Приштини стварају неподношљиве услове за живот Срба и других неалбанаца.

Вучић: Приштинске институције спроводе правно и физичко насиље над Србима, неподношљиви услови за живот

Председник Србије Александар Вучић је на седници Савета безбедности УН посвећеној стању на Косову и Метохији рекао да је прошло 11 година од потписивања Бриселског споразума, а да ЗСО још није формирана. Указао је да власти у Приштини стварају неподношљиве услове за живот Срба и других неалбанаца.

Председник Србије Александар Вучић подсетио је на почетку свог обраћања да је прошло 11 година од потписивања Бриселског споразума, као и да су Срби испунили све на шта су се обавезали, док формирање Заједнице српских општина није ни на виду.

“Ових 11 година је 11 година непуњених обећања, свакодневних изговора и неистина и неспособности ЕУ као гаранта споразума да ствари помери са мртве тачке“ рекао је Вучић.

Истакао је да је то резултирало континуираним правним и физичким малтретирањем српског становништва на КиМ.

Указао је да иако извештај Унмика не указује на озбиљност стања на терену, он чињенично документује скоро све значајне догађаје.

Приштина угрожава међународни мир и стабилност

Подсетио је и да је 8. фебруара одржана специјална седница у СБ УН због ситуације на КиМ, а због тога што привремене институције у Приштини стварају неподношљиве услове за Србе и друге неалбанце.

“Извештај о раду Унмика који је пред нама данас је нешто о чему се разговара месец и по дана од када је ово уважено тело одржало специјалну седницу о ситуацији на Косову и Метохији 8. фебруара. Дозволите ми да вас подсетим да је ова хитна седница одржана на захтев Републике Србије јер су привремене институције самоуправе на Косову и Метохији предвођене Аљбином Куртијем, довеле до угрожавања међународног мира и стабилности“, рекао је Вучић.

Навео је да је Србија тада приложила детаљно објашњење поступака на основу којих привремене институције настављају континуирано и намерно да стварају неподношљиве услове за живот Срба и неалбанаца.

“Република Србије је Савету безбедности представила све кораке којима су те институције спровеле добро планиране, широко распрострањене и систематичне нападе и третирање против српских цивила укључујући континуирано правно насиље, физичко насиље и селективно таргетирање“, указао је председник Србије.

Навео је да је седница из фебруара одржана захваљујући чињеници да су сви чланови Савета безбедности проценили да су аргументи Србије и поднете жалбе били у складу са чињеницама и на основу тога је одобрен захтев Србије.

“Нарочито истичем да се већина која је прихватила нашу аргументацију састојала од земаља које не поштују суверенитет и територијални интегритет Републике Србије на начин којим је то предвиђено одредбама правно обавезујуће резолуције Савета безбедности 1244“, указао је Вучић.

Срби и други неалбанци не могу да примају плате, пензије, социјална давања

Указао је и да је седница одржана и због тога што је онемогућено да се на КиМ

трансакције обављају у динарима, чиме је режим у Приштини драматично и додатно учинио свакодневни живот Срба и других неалбанаца тешким, с обзиром на то да они углавном примају своје приходе у динарима.

“Укидање употребе динара представља кулминацију етнички мотивисане, продужене кампање против Срба од стране приштинских институција. Аљбин Курти је причао пред свима вама да је Србима дао тромесечни прелазни период, током ког ниједно право Срба неће бити злоупотребљено да прихвате и примају динар. Од тренутка када се завршила седница, нико у Приштини, нити у међународној заједници није ни поменуо тромесечни прелазни период. И све мере против Срба у вези са динаром почеле су да се примењују одмах“, рекао је Вучић.

Због тога су, указује, Срби и други неалбанци на Косову и Метохији и даље онемогућени да добијају своје пензије, плате, социјална примања, дечји додатак и сва друга плаћања, због чега је рад школа, обданишта, медицинских, социјалних и других институција практично онемогућен.

“Запослени у тим институцијама који још увек раде суочавају се свакодневно са страхом од неоснованог хапшења које Куртијев режим масовно апроводи под лажним оптужбама. Ова ситуација у великој мери утиче на децу у обдаништима, пензионере, самохране мајке и тешко оболеле људе у руралним срединама, али наравно и све остале“, рекао је Вучић.

▣ Приштина у Бриселу показала своје праве мотиве

Председник Вучић је навео и да је од 8. фебруара до данас одржано пет рунди разговора у Бриселу.

“Једини опипљив исход ових напора је било излагање правих приштинских мотива. Главни преговарач Приштине, Бисљими, Куртијев заменик и његов партнер у прогону цивилног становништва, потврдили су да су њихове једностране и ескалаторне одлуке да ефикасно укину динар на Косову и Метохији у дубокој мери утицали на људе, за разлику од Куртијевих уверавања, које је он изнео пред овим уваженим телом, да су оптужбе Србије лажне и да нико, укључујући Србе, није погођен овом одлуком“, рекао је

Вучић.

Шеснаест етнички мотивисаних напада од фебруара

Вучић је истакао да је Курти посвећен великоалбанским аспирацијама. Додао је и да је, уместо да буде санкционисан, Куртијев режим стално награђиван, док се брутална репресија у прогону Срба и других неалбанаца додатно продубила и ојачала од ванредне седнице у фебруару.

Председник Србије је навео и да се од тада догодило 16 етничких мотивисаних напада.

“Они обухватају оружани напад против Срба у Грачаници, пуцњаве и застрашивање све мањег броја српских повратника на западу КиМ, континуирано неоправдано одређивање притвора, насилно уклањање табли са називима и именима на српском језику у чисто српским општинама на северу КиМ од стране полиције“, набројао је Вучић.

Указао је и да су се континуирани напади у оквиру кампање прогона Срба продубили после упада приштинских параполицијских снага у српске апотеке у Косовској Митровици и Зубином Потоку, где су прогонитељи Срба запленили велике количине медицинских средстава“, рекао је председник.

Напоменуо је да, иако је Унмиков извештај пун чињеничне прецизности, недостаје му повезивање догађаја који су се дешавали током овог времена.

Вучић о томе како је представљена седница из фебруара

Председник Вучић је указао да ванредна седница СБ УН није представљена у извештају као неки догађај од посебног значаја, као и да је погрешно написано да је она била одржана на захтев Србије да се разговара о последицама, о новим прописима за валуту.

“Ова тврдња је чињенично нетачна зато што је захтев Србије за ту ванредну седницу коју је усвојио СБ УН заснована на жалби која је подржана аргументима због угрожавања међународног мира од стране Приштине, нелагално укидање динара у том контексту је само било стављено као део жалбе против органа у Приштини. Систематски, широко распрострањени и добро планирани напади против Срба од стране Приштине, намерно стварање неподношљивих услова за живот Срба и прогон Срба“, рекао је председник Србије.

Навео је да је жалба због прогона Срба само прозаично представљена на следећи начин:

“Господин Вучић и господин Курти су учествовали на седници и представили су супротне наративе које се тичу ситуације на Косову и утицају неких прописа. У том смислу, сматрам да је важно да вас подсетим да Србија није представљала само тамо неки наратив на датој седници и баш супротно, наше обраћање је било чисто набрајање конкретних података и чињеница о кампањи систематског, добро планираног и широко распрострањеног напада од стране Приштине против српске популације“, поручио је Вучић.

Конкретни догађаји којима су Срби угрожени

Вучић је подсетио на све, конкретне потезе Приштине којима ствара неподношљиве услове за живот Срба:

Илегална експропријација преко једног милиона квадратних метара српског земљишта за изградњу нелегалних база специјалне полиције на северу Косова, онемогућавање слободе кретања за Србе бесмисленим заустављањима, понижавањима, пребијањима, чак и другим чиновима насиља и нелегалним пунктовима за провере.

Подсетио је и на арбитарно хапшење на десетине истакнутих Срба без икаквих оптужби и на дуге притворе који су им одређени, као и на бесмислено пуцање од стране приштинских специјалних снага и готово стално присуство оклопних возила у мирним,

урбаним срединама.

Указао је и на доношење одлука о конфисковањима зграда које су у власништву српских институција, које су у њиховом власништву преко једног века., као и на увођење деветомесечног нелегалног ембарга на српску робу и заплону легалне робе у власништву српских трговаца.

Вучић је подсетио и на насилно одузимање имовине Српске православне цркве, чиме је Приштина нарушила специјалне заштитне зоне око објеката Српске православне цркве, док је неке преименовала у албанске. Подсетио је и на преоравање и уништавање српских гробаља, као и на косовске безбедносне снаге које је требало да буду демилитаризоване и распуштене према резолуцији 1244.

Вучић је рекао и да је онемогућена исплата 60.946 плата и пензија Србима на Косову и Метохији, 2.430 стипендија за студенте и ученике, средства за финансирање народних кухиња за око 2.000 социјално најугрожених грађана, као и других прихода за Србе.

Вучић је рекао да је било и 470 несанкционисаних етнички мотивисаних напада против Срба, 75 напада на верске објекте Српске православне цркве, 25 напада на српску децу, укључујући покушај убиства 11-годишњег српског дечака од стране представника нелегалних косовских безбедносних снага на Божић 2023. и његовог рођака, који је 21 годину стар.

“Курти је слагао Савет безбедности“

Вучић је подсетио да је Курти на седници СБ УН из фебруара рекао да уредба не чини ништа чиме би забранили и спречила Владу Србије да пружа финансијску помоћ косовским Србима, као и да свака друга сугестија није ништа него лажна пропаганда усмерена ка распиривању етничких тензија.

“Доказ да је Курти лагао уваженом телу јесте од пре неколико дана, зато што је тема бриселског дијалога била баш како да се реши овај проблем. Чврст доказ је такође

чињеница да је специјални изасланик САД за Западни Балкан изјавио 14. марта у Приштини, нешто више од месец дана пошто је Курти слагао Савет безбедности, да је питање динара било хитно хуманитарно питање којим морамо одмах да се позабавимо. Господин Ескобар је рекао да је био дирнут причама обичних Срба који су били најдиректније погођени укидањем динара“, рекао је Вучић.

Навео је и да је амерички изасланик том приликом рекао да је Аљбин Курти одбио његов план за решавање овог хуманитарног питања.

“Када су га медији питали зашто је Курти одлучио да настави са укидањем динара и забраном динара, знајући да ово питање може да се реши кроз успостављање Заједнице српских општина, господин Ескобар је одговорио да је то било питање за Куртија. Курти је лагао пред овим саветом такође када је говорио о наведеном увођењу тромесечних прелазних периода када је реч о одлуци о валути динара што се није десило“, напоменуо је Вучић.

О обавезама представника генералног секретара УН

Председник Србије је присутне у сали подсетио да је према резолуцији 1244 генерални секретар овлашћен да успостави међународно цивилно присуство како би надгледао развој привремених демократских институција самоуправе и како би обезбедио услове за миран и нормалан живот за све становнике на КиМ:

“Слушали смо годинама да специјални представник може да пренесе своја овлашћења на привремене институције самоуправе и да није било правне основе за њу или за њега да нешто уради другачије. Међутим, дозволите ми да подсетим Савет безбедности да су те надлежности пренете привременим институцијама од стране специјалног представника кроз уставни оквир за привремену самоуправу на Косову. Овај документ је сачињен баш од стране специјалног представника генералног секретара Уједињених нација 15. маја 2001. и у складу са мандатом који је истакнут у резолуцији 1244 путем прописа број 2001/9 и остаје правно обавезујући. Даље, поглавље 12. уставног оквира Унмика наводи следеће: примена одговорности привремених институција под овим уставним оквиром не утиче и не умањује овлашћење специјалног представника генералног секретара да обезбеди пуну примену резолуције 1244 укључујући надгледање привремених институција самоуправе, њених званичника и агенција и предузимање адекватних мера када су њихови поступци недоследни са резолуцијом

1244 или овим уставним оквиром."

Стога, наводи, неоспорно је да специјални представник Генералног секретара Уједињених нација има експлицитну обавезу да понесе извештај о конкретним мерама које је предузео да се спречи и онемогући етнички мотивисан прогон становништва или барем да понуди објашњење зашто није успео да такве мере предузме уколико је то случај.

"Уместо тога, као што сам рекао, оно што имамо је набрајање готово свих појединачних случајева у овом извештају, али чист недостатак јасног контекста прогона цивила који се дешава у реалности на терену и о ком је разговарано на хитној седници", рекао је Вучић.

Прогон Срба није споменут ниједном, Бањска осам пута

Међутим, и док је хитна седница Савета безбедности поменута само једном, а напади против цивила у оквиру приштинске кампање њиховог прогона ниједном, трагични догађај у Бањској од 24. септембра поменут је укупно осам пута у овом извештају.

"Због тога морам да поновим оно што сам рекао на ванредној седници Савета безбедности и што се односи на закључак да та дешавања нису била узрок, већ последица Куртијеве репресије и прогона цивила. Србија је недвосмислено осудила насиље у Бањској баш те вечери и због тога нећемо дозволити да се ова трагедија користи као алиби за прогон Срба као ни за скретање пажње са чињеница да се овај прогон дешава на терену свакодневно", поручио је Вучић.

Србија упозоравала на насиље Куртијевог режима, нико није саслушао молбе

Вучић је подсетио да је више од годину дана пре трагичних догађаја Република Србија јавно упозоравала све међународне представнике да Срби на КиМ доживљавају систематске и широко распрострањене нападе и насиље Куртијевог шовинистичког режима.

“Од јесени 2021. Србији су потпуно искључени из политичког и Економског система, такозваног Косова. Српска полиција, предвиђена чланом девет бриселског споразума, замењена је Куртијевом моноетничком парамилитарном формацијом која малтретира, пребија и хапси. Нико није хтео да саслуша наше молбе да се заустави тај терор. Приштина је систематично подривала живот и елементарна права српског народа“, рекао је Вучић.

Подсетио је и да је Приштина организовала тада у српским већинским општинама срамне изборе које су Србији бојкотовали због кршења њихових права и због угрожавања њихове безбедности и кроз Куртијеву илегалну смену регионалног полицијског команданта.

“Чак и ако је само 0,029 одсто Срба гласало на тим изборима, а Срби чине 95 одсто становништва тамо, нове албанске општинске власти су биле потврђене и именоване уз потпуно одсуство било каквог легитимитета. Онда су дошли у седиште тих српских општина као прави окупатори који су били праћени тешко наоружаним косовским специјалцима“, навео је Вучић.

Уследио је брутални терор против Срба од стране специјалних полицијских снага које раде директно против интереса Срба.

“И уместо да опет да буде санкционисан, Куртијев режим је награђен. Упркос декларативним међународним позивима да се оконча ова ситуација, Приштина и даље наставља са окупацијом на северу КиМ“, рекао је Вучић.

Бојкот референдума једина могућа одлука Срба

Вучић је објаснио да су била лажна обећања о опозиву албанских градоначелника и навео да је за то речено да треба да се одржи референдум, на који, да би био успешан треба да изађе 50 одсто регистрованих гласача.

Срби су иницијално пристали да организују потписивање и сакупили више од потребних 20 одсто потписа - шест пута више него што је број гласова којима су изабрани албански градоначелници.

Међутим, указује Вучић, Приштина је изненада повећала број регистрованих гласача – има их 5,7 одсто више него 2021.

“Између октобра 2021. и марта 2024. 2.498 нових гласача је додато, а број албанских гласача је био вештачки повећан за 12,42 одсто. Ако се томе дода онемогућавање гласања поштом за протерана лица, а такође и кампања застрашивања и уцена усмерена против Срба да не учествују на таквом референдуму, очигледно је да Приштина намерава да финализује прогон Срба уз подршку илегалних општинских власти“, навео је Вучић додајући да је због тога одлука Срба да бојкотују референдум разумљива и једина могућа.

О хапшењу Срећка Софронијевића

Поново је подсетио на арбитрарна хапшења Срба, за која је ЕУ рекла да су неприхватљива.

“Она говоре о лажним међународним гаранцијама да неће бити хапшења Срба због учешћа на протестима. Дозволите ми да поменем најновији случај. Четрнаестог априла На Брњаку ухапшен Србин из Звечана, којег је пре три године ранила Росу”>специјалне снаге Приштине ухапсиле су Срећка Софронијевића, Србина из Звечана, кога су ранили с леђа из аутоматског оружја 2021. Он је рањен на политичком протесту Срба против илегалних упада тих јединица на север Косова, где у складу са чланом девет првог споразума из 2013. они уопште не би требали да дођу без претходног дообрења Срба“, рекао је Вучић.

Подсетио је да је Софронијевић једва преживео пуцњаву за коју нико од припадника специјалних снага Приштине није одговарао, а камоли да је био кажен.

“Уместо тога Софронијевић је био ухапшен пре неколико дана и пребачен у притвор под оптужбом кршења такозваног уставног поретка лажне државе такозваног Косова. Он је човек који никада није имао никакав прекршај и који је све време приштинског терора провео у свом родном граду, у својој кући“, навео је председник Србије.

Од тада су добијени извештаји о даљем физичком злостављању Срећка Софронијевића, пошто је смештен у затвор у Подујеву.

Зијаде: Приоритет дати дијалогу, а не запаљивој реторици

Специјална представница генералног секретара УН и шефица Унмик-а Каролине Зијаде представила је извештај о раду Мисије УН на Косову и Метохији.

"Одржала сам многе консултације са званичницима у Београду и Приштини, као и са нашим партнерима на терену. Општи је утисак незадовољство свих напретком у дијалогу што се одражава на безбедносну ситуацију на КиМ. Током неколико месеци усмерени су велики напори да се реши питање легитимитета власти у 4 општине на северу Косова где су Срби већинско становништво. Прикупљени су потписи за опозив градоначелника који су изабрани са свега 4 одсто гласова. Циљ је да се смање тензије које су ови избори пороузроковали", рекла је Зијаде.

Како је рекла процес опозива се догодио јуче без инцидената, али са учешћем свега неколико стотина гласача.

"Ми настављамо да подржавамо дијалог под покровитељством ЕУ како би се дошло до консензуса око овог и свих других питања. Озбиљни безбедносни инциденти су се догодили у селу Бањска у септембруи прошле године. Бројна дешавања су проузроковала тензије и неповерење између етничких заједница. Српска заједница је изразила незадовољство својим положајем, али запаљива реторика са обе стране не може да одагна свакодневне бриге грађана", рекла је шефица Унмик-а.

Како је рекла велику забринутост проузроковала је и забрана финансијских трансакција која онемогућава нормалан живот мањинској заједници Срба.

"Још један елемент који може да обезбеди смањење неповерења је предузимање искрених корака ка оснивању ЗСО. Какав год да је финални оквир ЗСО обезбедила би стабилне финансиске трансакције, образовање и здравствену заштиту српској заједници на КиМ", рекла је Зијаде.

Шефица Унмика је нагласила да никада није било значајније питање дијалога две стране, који би обезбедио конструктивна решења. Она је похвалила и примену одлуке суда из 2016. године о враћању земље манастиру Дечани која је годинама одлагана од стране Приштине.

"Ми ћемо и даље радити на превазилажењу неповерења заједница и позитивно утицали на процесе који су битни за будућност свих", нагласила је шефица Унмик-а.

Председавајућа Ванеса Фрејзер отворила седницу

Председавајућа Савету безбедности УН и стална представница Малте при УН Ванеса Фрејзер отворила је седницу о извештају Унмика о Косову и Метохији.

